

☰ Menu

Støt POV - og få Stefan Zweigs *'Stjerne- stunder'*

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag e-bøger, invitationer til POV Talks, medlemsbrev m.m.

Turbine

25 kr./md. →

50 kr./md. →

100 kr./md. →

POV. INTERNATIONAL
NYE STEMME, SYNSPUNKTER OG JOURNALISTIK - ONLINE HVER DAG - UGEBREV HVER FREDAG

Ret Windows-fejl

Ret Windows-fejl på 2 minutter. Download rettelsen nu.

pcspeedcat.com

Nikolaj Bøgh: Forsvar for fællesskabet

Publiceret 16/05/2020 i Bøger/Politik & Samfund
af **Nikolaj Bøgh**

POLITIK // ANMELDELSE – I sin nye bog svinger Rasmus Ulstrup Larsen krabasken over tidens dominerende opfattelse af, at det er et samfundsmæssigt ideal, at den enkelte skal kunne realisere sig selv mest muligt og frigøre sig fra givne og traditionelle fællesskabsbånd og institutioner. For gør det os egentlig til lykkeligere mennesker, og er det ikke med til at skabe et atomiseret samfund, hvor vi får stadig mindre at sige hinanden? Forfatteren taler for en genskabelse af respekten for menneskets givne historiske og sociale sammenhænge og traditionelle institutioner som bl.a. ægteskabet. Nikolaj Bøgh har læst bogen *Tidens Tegn* og er ganske begejstret.

Gennem de senere år har det været tydeligt, at der manglede en mere principiel debat om, hvor det, man med et noget uklart defineret begreb kan kalde for dansk borgerlighed, skulle bevæge sig hen. Den borgerlige idédebat har været stort set ikke eksisterende, og mens en stribe personer på venstrefløjen, navnlig en del socialdemokrater, har skrevet mere eller mindre vægtige bøger om deres grundlæggende politiske anskuelser, så har den intellektuelle tavshed på den borgerlige side af hegnet været larmende. Bevares, man kan jo udmærket føre dag-til-dag-politik uden at gøre sig mere principielle overvejelser om, hvor man egentlig vil hen med det hele, men resultatet bliver så også ofte derefter.

En enkelt lille modstandslomme har dog modarbejdet borgerlighedens intellektuelle tørke, nemlig det konservative miljø omkring Årsskriftet

Critique (som denne anmelder også lejlighedsvis skriver for) og det tilknyttede lille fine forlag Munch & Lorenzen. Det er derfor heller ikke tilfældigt, at det er en person fra netop dette miljø, cand.marc.fil.

Rasmus Ulstrup Larsen, der nu er aktuell med en meget veloplagt og skarp lille debatbog, *Tidens Tegn*, som forsøger at genintroducere en kommunitaristisk – jeg ville nok snarere kalde den konservativ – etik i modsætning til tidens altdominerende frigørelsesetik.

Frigørelsen gør os til dårligere mennesker

Den lovlig neutrale titel *Tidens Tegn* yder ikke bogen fuld retfærdighed. En væsentligt tydeligere varedeklaration får vi fra undertitlen ”Hvordan frigørelse, individualisering og selvrealisering gør os til dårligere mennesker”. For det er præcis det budskab, Rasmus Ulstrup Larsen overbevisende leverer på en måde, som adskiller sig væsentligt fra den overvejende del af de synspunkter, der ellers høres i den offentlige debat.

“

Det er ikke nogen politisk brugsbog, som rummer mange konkrete løsninger, der kan omsættes til politisk handling. Det er også meget forlangt på kun 161 sider, men analysen af individualiseringens skyggesider står krystalklart og er velgørende direkte beskrevet

Bogen handler om etik, som er et begreb, der historisk har beskrevet en række spilleregler for menneskers omgang med hinanden. Det interessante – og godt sete – i bogens budskab er, at hvor etikken tidligere forpligtede mennesker på at tage hensyn til deres medmennesker og anerkende nødvendigheden af visse sociale konventioner, så er etikkens indhold nu vendt på hovedet og forvandlet til en frigørelsesetik, hvor intet må stå i vejen for den enkeltes selvrealisering og stræben efter sin egen, individuelle opfattelse af lykken. Det er simpelthen uetisk at sætte grænser for frigørelsen, også selvom det går ud over ens nærmeste.

Pointen er så, at frigørelse fra forpligtende fællesskaber, hvad enten man er født ind i dem, eller selv etablerer dem i form af f.eks. stiftelse af en familie, ikke fører til noget lykkeligt menneskeliv, og dermed heller ikke til noget harmonisk samfund. Har man kun sin egen lykke i hovedet, og viger man derfor tilbage fra at indgå i fællesskaber med andre mennesker med de kompromisser og tilpasninger, som det nu engang indebærer, så bliver man rodløst og rastløs. De uendelig mange valgmuligheder, som det moderne menneske står overfor, er frustrerende uoverskuelige og i virkeligheden umulige at håndtere. At acceptere og leve med givne strukturer og traditioner giver en tryghed og ro i tilværelsen, som i realiteten er en langt sikrere vej til et lykkeligt liv. Man bør smile i sine lænker.

Mennesket er et kulturvæsen

Rasmus Ulstrup Larsen understreger i den forbindelse, at mennesket grundlæggende er et kulturvæsen, født ind i en given historisk virkelighed og kun i stand til at realisere sit egentlige potentiale indenfor visse, givne rammer, som samfundet derfor ikke bør stræbe efter at nedbryde, men tværtimod at fremme. Et godt eksempel er parforholdet og ægteskabet, som i dag har trange kår, fordi det nødvendigvis indebærer, at man tænker i fællesskab og tosomhed, fremfor i sin egen behovstilfredsstillelse, hvis forholdet skal lykkes. Det store antal skilsmisser og brudte familier vidner om, at det er svært for mange mennesker i dag.

Rasmus Ulstrup Larsen

Tidens Tegn

**Hvordan
frigørelse,
individualisme
og selvrealisering
gør os til
dårligere mennesker**

Munch & Lorenzen

TIDENS TEGN ER ET FORFRISKENDE OPGØR MED
TIDENS DOMINERENDE OPFATTELSE AF, AT
FRIGØRELSE, INDIVIDUALISME OG
SELVREALISERING ER VEJEN TIL LYKKE.

At behovsudsætte i en fælles fremtids tjeneste ligger således meget langt fra den gængse opfattelse i dag, og bogen argumenterer fint for, at frigørelse fra traditionelle eller medfødte bånd og forpligtelser i dag er blevet fuldkommen common sense i samfundsdebatten, og også påvirker bl.a. de lovgivningsmæssige rammer for familien. Den ses ikke længere som en forpligtende enhed, heller ikke i økonomisk forstand. Singlelivet subsidieres til gengæld med ekstra økonomisk støtte til enlige forsørgere og offentligt betalt fertilitetsbehandling til solomødre. Denne udvikling er godt hjulpet på vej af feminismen, som efter Ulstrup Larsens mening i dag står langt stærkere end nogensinde før og har haft held med at tage et opgør med enhver form for kønsforskelle til en bredt støttet politisk målsætning.

Rasmus Ulstrup Larsen er god til at vende de gængse opfattelser lidt på hovedet og påpege, hvordan tilhængerne af den ultimative frigørelse fra traditionelle bånd og forpligtelser i virkeligheden opnår det modsatte af, hvad de egentlig ville. Et godt eksempel er de meget udsældte sociale medier, som fremmer en perfektionskultur, navnlig unge mennesker kan have meget svært ved at leve op til. Men Ulstrup Larsen påpeger, at det ikke i så høj grad er beskuerne af andres perfektion, som det er det perfekte selvbillede, vi hver især skaber på sociale medier, der skaber mistrivsel. Den løgn om vores perfekte liv, som vi stiller til skue på sociale medier, presser os ud i en umulig kamp for at leve op til glansbilledet, og det er netop det, der giver mistrivsel og psykiske udfordringer, ikke urimeligt høje forventninger fra det omgivende samfund, som det ellers ofte hævdes.

Den samme selvcentrerede søgen efter det perfekte finder forfatteren også i mange af vor tids individualiserede religionserstatninger i form af yoga, mindfulness, psykoterapi m.m. Men den indkrogede, ultimative selvcentrerethed giver ikke lykke, kun et tomt og frustreret liv. Mere er der heller ikke at hente i egen navle.

Forfatteren har navnlig et godt øje til 68-oprøret og dets opgør med traditionelle institutioner som årsag til dominansen af frigørelsens etik i vores tid, men trådene trækkes også tilbage til 1600-tallets liberale filosoffer og oplysningstiden med navnlig Rousseau, som talte om at ”mennesket fødes frit, men overalt er det i lænker”. Denne frigørelsestankegang er vokset stærkt i betydning i de seneste 50 år og har gradvist knæsat en higen efter stadig mere modernitet og fornyelse, som i dag har en nærmest hegemonisk dominans i samfundsdebatten, bakket op af såvel socialister som liberalister og kulturradikale samt mere apolitiske stemmer.

En tankegang, som er fjernt fra liberalismen

Noget af det interessante ved Ulstrup Larsens kommunitarisme (konservatisme), det er, at den intet har til fælles med liberalismen, som netop sagtens kan forenes med ny-marxister og feminister i ønsket om at frigøre den enkelte fra traditionelle bindinger. I debatten om mig-mig-mig-kulturens dystre sider har liberalismen således ikke rigtig noget at bidrage med. I en fortælling om dansk ”borgerlighed” går man således galt i byen, hvis man ser liberalisme og konservatisme som alene to sider af samme sag. Selvom de to borgerlige politiske hovedstrømninger ofte godt kan mødes om konkrete politiske

løsninger, så er deres udgangspunkt vidt forskelligt, og det ville givetvis gavne dem begge, hvis dette kom til at fremstå lidt klarere gennem en ny optagethed af en borgerlig idédebat.

Menu

Tidens tegn er en forfaldshistorie uden meget indbygget håb, og det er ikke nogen politisk brugsbog, som rummer mange konkrete løsninger, der kan omsættes til politisk handling. Det er også meget forlangt på kun 161 sider, men analysen af individualiseringens skyggesider står krystalklar, og er velgørende direkte beskrevet.

Rasmus Ulstrup Larsen

Tidens tegn

Forlaget Munch & Lorenzen, 2020, 161 s.

Topfoto: [José Antonio Alba/Pixabay](#)

Facebook kommentarer

0 kommentarer

Sortér efter

Ældste

Tilføj en kommentar ...

[Plugin til Facebook-kommentarer](#)

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller støt vores arbejde

Modtag ugens væsentligste analyser,
anmeldelser og essays i **POV Weekend** –
hver fredag morgen.

JA TAK, SEND MIG POV WEEKEND

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at støtte vores arbejde? Bliv frivilligt støttemedlem her

25 KR./MD. →

50 KR./MD. →

100 KR./MD. →

FACEBOOK

TWITTER

GOOGLE

PINTEREST

TAGS:

FRIGØRELSE

KONSERVATISME

NIKOLAJ BØGH

SAMFUNDSDEBAT

DU KAN MÅSKE OGSÅ VÆRE
INTERESSERET I FØLGENDE:

Nikolaj Bøgh:
Kulturen holder
lukket længe

Frygtens trappe –
hvad betyder det at

Nikolaj Bøgh: DR
under
coronakrisen –

NIKOLAJ BØGH SENESTE ARTIKLER

Nikolaj Bøgh (født 1969) er cand.scient.pol. og kommunikationsrådgiver, rådmand og formand for Kultur- og Fritidsudvalget på Frederiksberg (C) samt konservativ folketingskandidat på Frederiksberg. Han har skrevet en række bøger, herunder "Hækkerup" om den socialdemokratiske udenrigsminister m.m. Per Hækkerup og "Brødrene Møller" om de fremtrædende konservative politikere Aksel og Poul Møller. Hans seneste bog er "100 historier fra Frederiksberg", der udkom i marts 2019.

Ugens overblik

POV WEEKEND samler hver fredag morgen ugens væsentligste debatindlæg, analyser, anmeldelser og essays i et skarpt ugebrev.

Det er selvfølgelig **HELT GRATIS** at modtage, og du kan uforpligtende tilmelde dig her →

Emailadresse

Fornavn

Efternavn